

ID Vilnius

VILNIAUS
PARKAI

„VĖTRUNGĖS“ AIKŠTĖ IR PĖSČIŪJŲ ALĖJA LAZDYNUOSE

Pirmojo susitikimo su gyventojais apibendrinimas

2024 m. balandis

Pirmojo susitikimo su gyventojais dėl „Vėtrungės“ aikštės ir pėsčiųjų alėjos akimirka, 2024-04-03 Vilnius.

TURINYS

Projekto apžvalga	4
Kūrybinės dirbtuvės – pirmasis susitikimas	5
Vertybių žemėlapis	6
Kliūčių žemėlapis	8
Galimybių žemėlapis	10
Kas toliau?	12

PROJEKTO APŽVALGA

„Vėtrungės“ aikštė ir pėsčiųjų alėja – vienos lankomiausių Lazdynų viešųjų erdvių. Tik pastačius Lazdynus, jos buvo pagrindinė reprezentacinė naujojo rajono vieta – apsilankyti išskirtiniame „Erfurto“ restorane ir pasivaikščioti alėja iki apdovanojimą liudijančio akmens buvo vedami visi Lazdynų svečiai. Alėja iki šiol tarnauja kaip svarbi pėsčiųjų jungtis, o aikštę tebepuošia dinaminė „Vėtrungės“ skulptūra. Visgi per daugiau nei penkis dešimtmečius šiose aikštėje ir alėjoje susikaupė daug iššūkių: buvo apleistas „Vėtrungės“ dekoratyvinis baseinas, nusidėvėjo dangos ir įrenginiai, dalis erdvių atsidūrė privačiose rankose. 2024 metais Vilniaus miesto savivaldybės užsakymu UAB „ID Vilnius“ kartu su VšĮ „Vilniaus miesto parkai“ rengia aikštės ir alėjos atnaujinimo projektą. Aikštė ir alėja nagrinėjamos kartu, nes yra stipriai tarpusavyje susijusios, tačiau svarbu pažymėti, kad šių erdvių būklė skiriasi.

Projekto teritorijos ribos:

Dalis alėjos „kietosios“ infrastruktūros (plytelės, laiptai, apšvietimas) neseniai jau buvo sutvarkyta, tad čia pagrindinis dėmesys bus skiriamas „minkštiesiems“ pokyčiams – siekiama želdinių ir lauko baldų pagalba paversti alėją dar jaunesne ir žalesne viešąja erdve. Darbus alėjoje planuojama pradėti jau šiais metais. Tuo metu „Vėtrungės“ aikštė seniai netvarkyta ir reikalauja kompleksinio požiūrio, tad jos rekonstrukcija užtruks ilgiau – šiais metais planuojama tik pradėti rengti jos atnaujinimo projektą.

Siekiant, kad aikštės ir alėjos pokyčiai atspindėtų lazdyniečių poreikius, projekto rémuose organizuojamos dviejų dalių viešos kurybinės dirbtuvės:

- 1) Balandžio 3 d. – diskusija su gyventojais apie lūkesčius ir idėjas šioms erdvėms.
- 2) Balandžio 24 d. – gyventojų idėjomis paremtos koncepcijos pristatymas ir aptarimas.

Šiame leidinyje pristatomi apibendrinti pirmojo susitikimo rezultatai ir raštu pateikti pasiūlymai.

Pirmojo susitikimo su gyventojais dėl „Vėtrungės“ aikštės ir pėsčiųjų alėjos akimirka, 2024-04-03 Vilnius.

KŪRYBINĖS DIRBTUVĖS – PIRMASIS SUSITIKIMAS

Kūrybinės dirbtuvės – susitikimai, kuriuose dalyviai ne tik išklauso jiems pateikiamą informaciją, bet ir patys yra įtraukiami į sprendimų kūrimo procesą. Diskusijos dažniausiai organizuojamos atskirose grupėse, kas padeda pasisakyti visiems dalyviams, išklausti ir įsisaugoti įvairias perspektyvas bei rasti bendrus sprendimus.

Pirmoji kūrybinių dirbtuvių dalis vyko 2024 m. balandžio 3 d. šalia alėjos esančioje Vilniaus Lazdynų mokykloje. Į dirbtuves registravosi 12 asmenų, dalyvavo – 21. Dirbtuvės prasidėjo 17:30 val. ir baigėsi 19:30 val.

Pirmojo susitikimo tikslas – kartu su gyventojais išsiginčinti visuomenės lūkesčius ir idėjas „Vėtrungės“ aikštės ir pėsčiųjų alėjos atnaujinimui.

Susitikimas prasidėjo nuo pasivaikščiojimo po projekto teritoriją. Dar būnant lauke buvo aptarti pagrindiniai aikštės ir alėjos iššūkiai. Sugrįžus į vidų, pasiūlėme dalyviams pasiskirstyti į tris grupes ir diskusiją pratęsti prie teminių stalų. Diskusijų grupėse metu dalyviai galėjo laisvai keisti stalus. Stalai buvo suskirstyti į tris kategorijas:

- 1) Vertybės
- 2) Kliūtys
- 3) Galimybės

Tokios temos parinktos siekiant surinkti iš gyventojų kuo daugiau visapusiškos informacijos, kuri padėtų išpildyti jų lūkesčius vykdant erdvių atnaujinimą. Susitikimas baigėsi diskusijų apibendrinimu ir renginio refleksija.

Susitikime dalyvavo šie specialistai:

- Visuomenės įtraukimo projektų vadovai Nikita Ščiupakov ir Gabrielė Janilionytė, UAB „ID Vilnius“.
- Projektų vadovas, architektas Linas Ūsas, UAB „ID Vilnius“.
- Projektų vadovė, kraštovaizdžio architektė Dovilė Ivanauskienė ir kraštovaizdžio architektė Elė Kalvelė, VšĮ „Vilniaus miesto parkai“.
- Vilniaus m. savivaldybės kraštovaizdžio architektūros poskyrio vedėja Akvilė Myško-Žvinienė ir poskyrio patarėja Vaiva Deveikienė.
- Vilniaus m. savivaldybės Lazdynų seniūnijos seniūnas Vytautas Kirsnyš.

VERTYBIŲ ŽEMĖLAPIS

Prie vertybėms skirtos stalo klausėme susitikimo dalyvių, kas jiems atrodo vertinga alėjoje ir aikštėje: kokie jų elementai atrodo svarbiausi, ką būtina išsaugoti ir išryškinti, kas jiems labiausiai rūpi kalbant apie šias erdves? Tai galėjo būti kaip konkretūs, smulkūs objektai, taip ir bendros erdvių savybės. Vertybių žinojimas padeda suprasti erdvių tapatybę ir kurti jautrius vietiniam kontekstui pokyčius.

ERDVĖS SUPLANAVIMAS

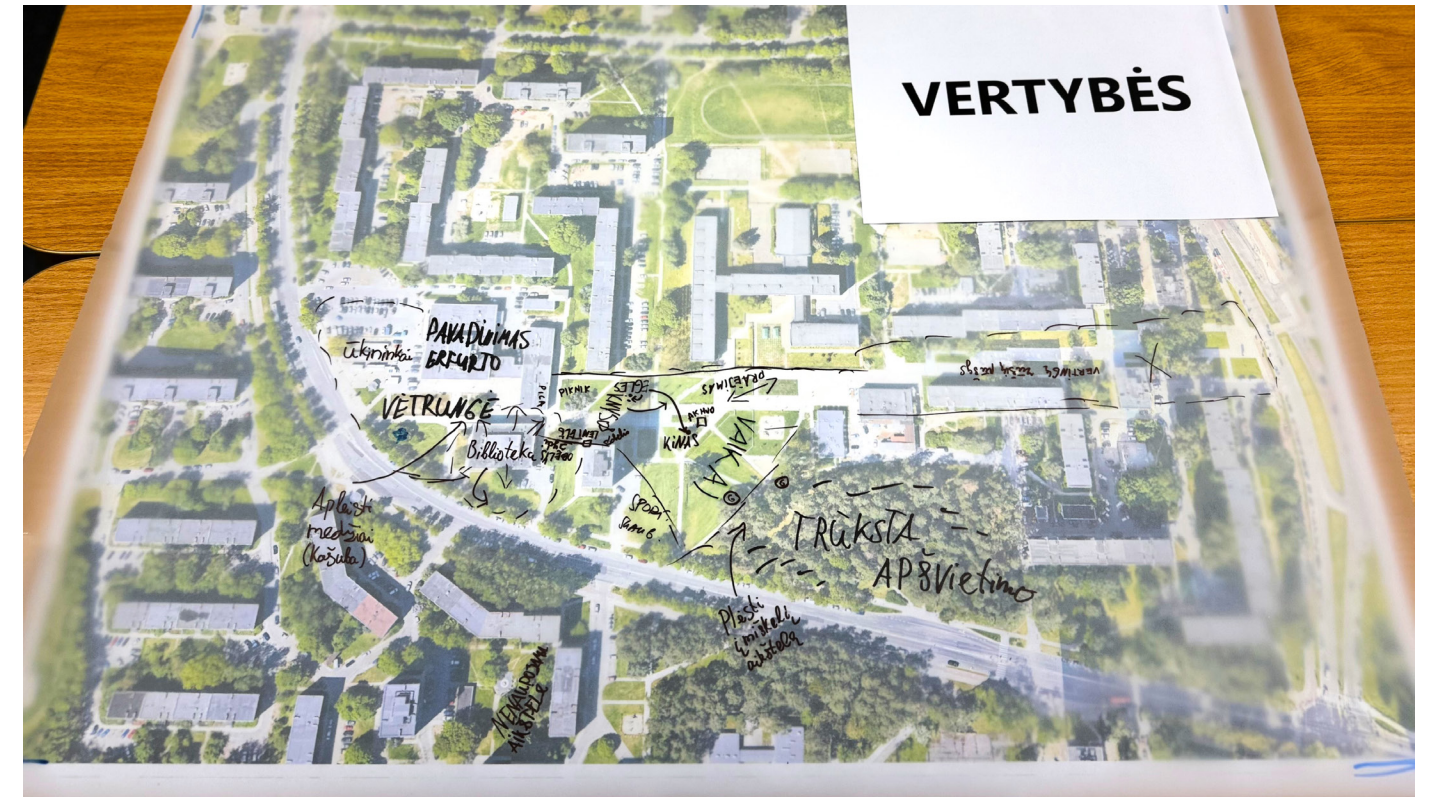
- Kintantis alėjos reljefas ir jį žyminčios atraminės sienelės. Patogus reljefo pritaikymas judėjimui (pandusai, laiptai, turėklai).
- Funkcijų atskyrimas centrinėje alėjos dalyje: dalis šalia mokyklos tvoros naudojama judėjimui, tranzitui, o priešingoje pusėje esanti dalis naudojama ilgesniam pabuvimui, veikloms.
- Suoliukai, kurie yra pavėsyje, bet nėra pastatyti per arti vieni kitų.
- Biblioteka kaip visuomeninio gyvenimo centras.
- Erdvius pėsčiųjų judėjimo takas be automobilių.

SIMBOLIAI IR ATMINTIS

- Vertingas pats „Erfurto“ pavadinimas ir jo tąsa ateityje.
- K. Valaičio „Vėtrungės“ skulptūra – kaip vertybė įvardyta net konkreti nuotrauka, kurioje ji gėlių apsuptyje atrodo ypač gražiai.
- Vandens aplink „Vėtrungę“ estetika.
- Lietuvos laisvės gynėjo, sausio 13-osios aukos Vido Maciulevičiaus atminimo lenta.
- Paminklinis akmuo alėjoje, ant kurio kabėjusi lentelė žymėjo Lazdynų autorių kolektyvo gautą Lenino premiją.
- Atminimas apie Lazdynų rajono kūrėjus, pavyzdžiui apie dendrologę V. Šimukonytę, vadovavusią Lazdynų želdynų projektavimui.

Minėta „Vėtrungės“ nuotrauka, [šaltinis](#). Autorystė nenustatyta.

Susitikimo metu kurtas vertybių žemėlapis.

VEIKLOS

- Vaikų pamėgta žaidimų erdvė alėjoje.
- Keletą metų gyvavusi tradicija vasaros naktimis rodyti kiną alėjoje.
- Ramus ir jaukus poilsis.
- Mainymasis knygomis per knygų namelį.
- Apsipirkimas pas ūkininkus turgelyje.
- Užkandimas vietinių gerai vertinamoje picerijoje.
- Galimybė sportuoti alėjoje.
- Prisimenama, kaip vaikystėje buvo žaidžiama „Vėtrungės“ baseine ir kriokleliuose – tai buvo svarbus vaikų traukos taškas.

GAMTA

- Daug minėtas prie alėjos esantis miškelis. Pažymėta, kad tai yra specialiai statant rajoną išsaugotas senas pušynas.
- Šalia Architektų g. 15 daugiabučio augančios ir gražiai žydinčios obelys.
- Didelė elgė alėjos viduryje.
- Retos rūšies pušys šiaurinėje alėjos dalyje.

KLIUČIŲ ŽEMĖLAPIS

Prie šio stalo klausėme dalyvių, kas jiems kliūna mąstant apie aikštę ir alėją, už ko užsikabina akys, kas šiose erdvėse akivaizdžiai trukdo. Vėlgi, tai galėjo būti kaip smulkios problemos, taip ir bendresni erdvių iššūkiai ar čia patiriami nemalonūs jausmai. Tvarkant viešąsias erdves svarbu suprasti, su kokiomis problemomis gyventojai kasdien čia susiduria, kad galėtume jas išspręsti.

BENDROS PASTABOS

- Dalis viešųjų erdvių yra privačioje nuosavybėje.
- Prastas eismo organizavimas prie sklypų.
- Netenkina erdvių ir pastatų estetiniai vaizdas ir įvairovė.
- Pasigęstama įgalinimo ne tik vaikų, bet ir suaugusiųjų veikloms.
- Kietų dangų perviršis – nesugeriamas lietaus vanduo.
- Bendradarbiavimo trūkumas tarp institucijų ir žmonių

Susitikimo metu kurtas kliūčių žemėlapis.

PASTABOS KONKREČIOMS ERDVĖMS

- Chaotiškas dviratininkų ir paspirtukininkų judėjimas alėjoje.
- Vasaros metu trūksta pavėsio alėjoje.
- Erdvė prie bibliotekos nėra pritaikyta veikloms.
- Alėjos šiaurinėje dalyje yra aidas tarp daugiabučių.
- Mokyklos tvora riboja patogesnius praėjimus.
- Aikštėje yra apleistas ir nenaudojamas teniso stolas.
- Yra nepasitenkinimo turgelio forma ir estetinė būklė.

PRIEŽIŪROS TRŪKUMAI

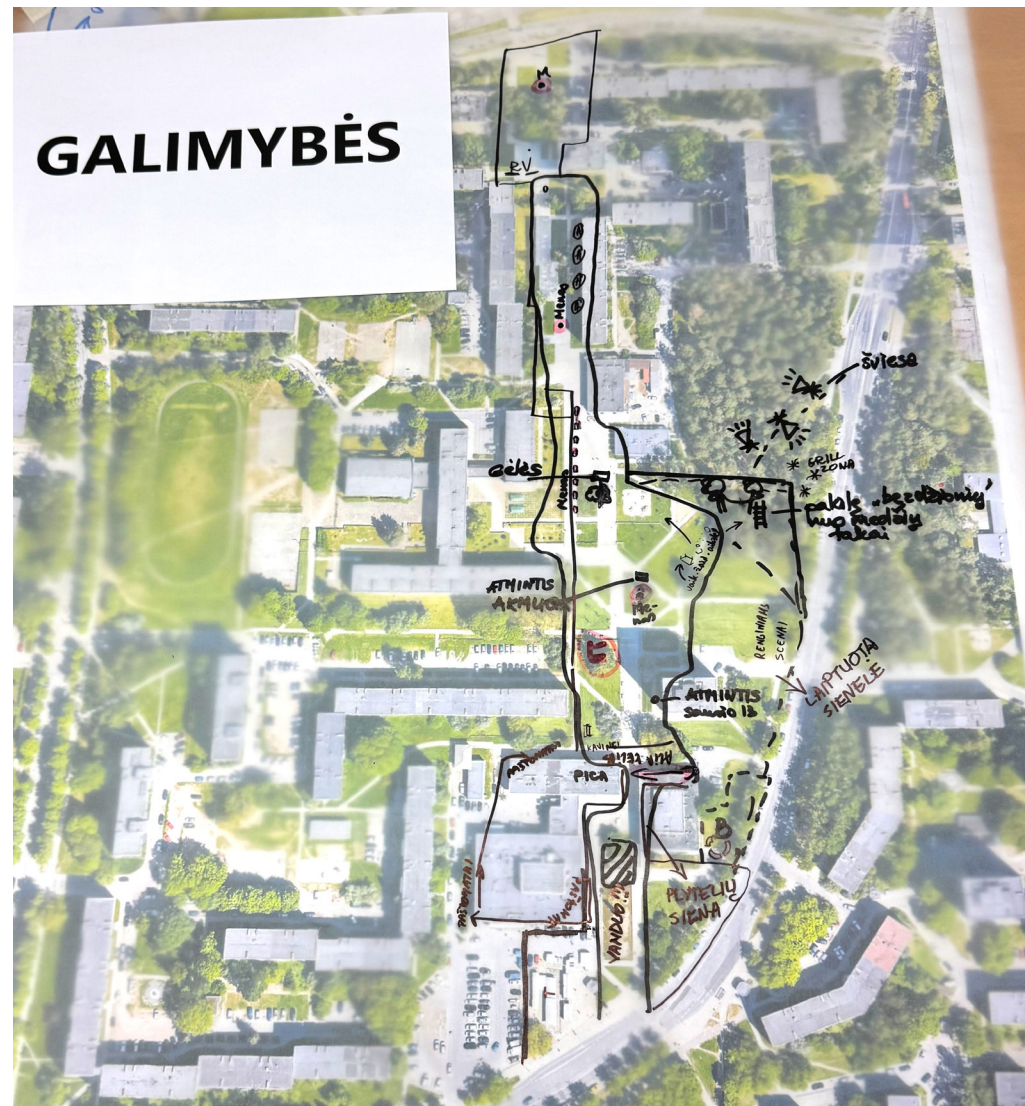
- Žiemą tinkamai nenuvalomi laiptai ir pandusai alėjoje.
- Prasta atraminių sienelių būklė.
- Miško teritorijoje ir aplink biblioteką trūksta apšvietimo.
- Apleista „Vėtrungės“ aplinka.
- Nesurenkami vaisiai po obelimis (ties Architektų g. 15).
- Grafičiai gadina fasadų estetiką.
- Mažesnio baseino aikštėje želdiniai yra neprižiūrimi.

Pirmojo susitikimo su gyventojais dėl „Vėtrungės“ aikštės ir pėsčiųjų alėjos akimirka, 2024-04-03 Vilnius.

GALIMYBIŲ ŽEMĖLAPIS

Šis stalas buvo skirtas surinkti ir pažymėti visoms gyventojų idėjoms ir mintims dėl ateities pokyčių. Tai galėjo būti kaip ir konkretaus sprendinio pasiūlymai, taip ir bendresnės idėjos, kokios naujos veiklos galėtų nagrinėjamoje teritorijoje vykti. Toks sąrašas yra geras atspirties taškas kuriant projekto sprendinius.

Susitikimo metu kurtas galimybių žemėlapis.

MIŠKELIS PRIE ALĖJOS

- Taptų jaukesnis ir saugesnis išplėtus apšvietimą jame.
- Čia galėtų atsirasti dalis naujų sporto ar laisvalaikio įrenginių. Pavyzdžiui, grilio zona, suoliukai, vaikų žaidimų aikštelės praplėtimas su supynėmis ir laipynėmis tarp medžių arba suagusiųjų sporto aikštelė.

ALĖJA

- Galėtų atsirasti bendruomenės renginiams skirta erdvė. Pavyzdžiui, skaidrus kupolas nedideliams susitikimams arba laikina scena.
- Mokyklos tvora galėtų būti naudojama kaip ekspozicijos erdvė.
- Yra vietos meniniams objektams, ypač tuštesnėje šiaurinėje alėjos dalyje. Buvo minėta neįgyvendinta idėja grafičiais išpiešti Architektų g. 11 pastatą.
- Išsaugojant esamus augalus, praplėsti želdinius naujais krūmais, gėlėmis ir medžiais įnešant daugiau bioįvairovės.
- Suteikti daugiau galimybių sportuoti visų amžių grupėms įrengiant treniruoklius arba, pavyzdžiui, tinklinio aikštelę.
- Pastatyti daugiau suoliukų prie esamos vaikų žaidimų aikštelės. Sukurti žaidimo aikštelę ir vyresnio amžiaus vaikams.
- Suteikti alėjai pavadinimą. Iš simbolinės pusės alėja galėtų būti siejama su Sausio 13-osios įvykiais ir aukomis, nusipelnusiais vietos gyventojais arba Lazdynus kūrusiais architektais.
- Viename iš alėjos žalių plotelių įrengti vietą piknikams.
- Įrengti šalia raudonojo ažuolo papildomą akmenį patogesnei jo apžiūrai.

„VĖTRUNGĖS“ AIKŠTĖ

- Paštomatus verta perkelti iš aikštės prie vieno iš pravažiavimų kitoje „Erfurto“ pastato pusėje – tuomet kurjeriams nereiktų važinėti šaligatviu.
- Sudaryti sąlygas bibliotekai turėti lauko erdvę (vasaros skaityklą). Prie bibliotekos galėtų atsirasti ir skelbimų lenta.
- Sutvarkyti „Erfurto“ pastato fasadą, įpareigoti išlaikyti originalią paskirtį.
- Išsakytas poreikis lauko kavinės erdvei.
- „Vėtrungės“ baseino problemą siūloma spręsti keliais būdais:
 1. Atkurti dekoratyvinį baseiną su vandeniu. Žiemomis baseiną transformuoti į čiuožyklą.
 2. Išlaikyti sąsają su čia buvusiu vandeniu, pavyzdžiui, naudojant mėlynas plyteles.
 3. Sukurti jame estetišką augalų kompoziciją.

BENDRI PASIŪLYMAI

- Išryškinti alėjos, aikštės ir bendrai Lazdynų autorystės temą: skulptoriaus K. Valaičio, kraštovaizdžio architektų, projektuotojų ir planuotojų. Pavyzdžiui, galėtų atsirasti informaciniai stendai.
- Įrengti geriamo vandens kolonėlę.
- Siekiant plėsti bioįvairovę ant plokščių paviršių gali atsirasti avilių.
- Atnaujinant erdves suteikti vietą edukacijos (mokinių, Lazdynų lankytojų) galimybėms.
- Įrengti teritorijos stebėjimo kameras dėl didesnio saugumo.

KAS TOLIAU?

Pirmojo susitikimo metu gyventojų išsakytos idėjos ir pastabos taps kuriamo projekto pagrindu.

Per tris savaites nuo pirmojo susitikimo balandžio 3 d. specialistai parengs pirminę „Vėtrungės“ aikštės ir alėjos sutvarkymo koncepciją. Kurdami ją, projektuotojai ir kraštovaizdžio architektai išanalizuos susitikimo metu surinktą informaciją apie vertybes, galimybes ir kliūtis projekto teritorijoje, įvertins išsakytas idėjas ir pasiūlys savo aikštės ir alėjos viziją. Vizija susidarys iš trumpojo ir ilgojo laikotarpio sprendimų – dalį nesudėtingų darbų bus galima atlikti jau šiemet, tačiau dalies rimtesnių pokyčių teks palaukti ilgiau.

Antrasis susitikimas – koncepcijos pristatymas ir aptarimas – vyks balandžio 24 d. tuo pačiu laiku ir toje pačioje vietoje: 17:30 val., Vilniaus Lazdynų mokykloje, 1 aukštas, kabinetas 004.

Po kūrybinių dirbtuvių pabaigos, specialistai pradės rengti pokyčių, kurie bus įgyvendinti dar šiais 2024 metais, techninį projektą (schema).

„ID VILNIUS“

Lvivo gatvė 25-102, LT-09320
Vilnius

Tel.: +370 601 31184

El. paštas info@idvilnius.lt

<https://www.idvilnius.lt>

„VILNIAUS MIESTO PARKAI“

M. K. Čiurlionio g. 100, LT-03100
Vilnius

Tel. +370 5 261 1037

El. paštas: info@vilniausparkai.lt

<https://www.vilniausparkai.lt>

LEIDINIO
AUTORIAI: